

F.t.l. vedr. straffeloven m.v.

andre mellemfolkelige aftaler, som indebærer en forpligtelse for Danmark til at skabe dansk jurisdiktionskompetence.

3.2. Justitsministeriet har på den baggrund fundet det hensigtsmæssigt at udforme lovforslaget således, at der i forbindelse med en ophævelse af bestemmelserne i straffelovens § 8, stk. 1, nr. 5-8, indsættes *en ny bestemmelse af generel karakter* som nr. 5. Efter bestemmelsen får Danmark herved jurisdiktionskompetence ikke alene i forhold til handlinger, der er omfattet af de *allerede ratificerede konventioner*, der er nævnt i de gældende bestemmelser i § 8, stk. 1, nr. 5-8, men også i forhold til handlinger, der er omfattet af *torturkonventionen, gidselkonventionen og konventionen vedrørende fysisk beskyttelse af nukleare materialer*.

Samtidig vil bestemmelsen som nævnt give mulighed for, at Danmark kan ratificere *fremtidige konventioner*, der indeholder tilsvarende jurisdiktionsregler, uden at det i den forbindelse hver gang bliver nødvendigt at foretage nye ændringer af straffeloven. I udformningen af bestemmelsen ligger samtidig en bemydning for regeringen til at indgå konventioner, der forudsætter sådanne jurisdiktionskompetenceregler, som indeholdes i forslaget til § 8, stk. 1. Hvorvidt folketingsrådet i forbindelse med ratifikation af kommende konventioner med universelle jurisdiktionsregler i øvrigt skal give samtykke hertil, vil navnlig bero på, om folketingsrådets medvirken i form af anden lovgivning er nødvendig, eller om de pågældende konventioner pålægger Danmark forpligtelser, som i øvrigt er af større betydning, jfr. grundlovens § 19.

4. De nye konventioners hovedindhold

Lovforslaget indebærer som nævnt, at der skabes den fornødne hjemmel for dansk ratifikation af gidselkonventionen, og lovforslaget er endvidere en forudsætning for ratifikation af torturkonventionen og konventionen vedrørende fysisk beskyttelse af nukleare materialer. Nedenfor under pkt. a-c redegøres for hovedindholdet af de nævnte konventioner og for behovet for andre lovændringer inden for justitsministeriets område i forbindelse med en dansk ratifikation af konventionerne.

a) *FN's konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf* blev vedtaget på FN's generalforsamling den 10. december 1984. Konventionen, der træder i kraft, når den er ratificeret af 20 lande, blev undertegnet af Danmark den 4. februar 1985. Konventionen er indtil nu ikke ratificeret af nogen stat.

Spørgsmålet om dansk ratifikation af torturkonventionen forelægges samtidig med dette lovforslag for folketingsrådet af udenrigsministeren i form af et forslag til folketingsbeslutning, og de nedenstående bemærkninger begrænser sig derfor til en kort omtale af konventionen og til alene at vedrøre spørgsmålet om behovet for lovændringer inden for justitsministeriets område.

I konventionens *artikel 1* defineres tortur som enhver handling, ved hvilken stærk smerte eller lidelse, enten fysisk eller mental, forsætligt påføres af en offentlig ansat eller en anden person, som handler i embeds medfør, eller på opfordring af en sådan person eller med en sådan persons billigelse eller indvilligelse.

Efter *artikel 4* skal de deltagende stater sikre, at tortur, forsøg på at udøve tortur og medvirken til tortur er strafbare handlinger, som kan medføre en straf, som tager hensyn til handlingernes alvorlige karakter.

Herudover indeholder konventionen bestemmelser, som forpligter de deltagende stater til bl.a. at sikre, at der ikke sker udvisning, tilbagesendelse eller udlevering af udlændinge til en stat, når der er vægtige grunde til at formode, at den pågældende risikerer at blive udsat for tortur (*artikel 3*). Staterne forpligtes endvidere til at samarbejde om retsforfølgning af personer, som har udøvet tortur, dels ved at yde hinanden retshjælp, dels ved enten at udlevere personer, der har udøvet tortur til en anden deltagende stat (*artikel 8*), eller, hvis udlevering ikke kan finde sted, ved selv at retsforfølge den pågældende (*artikel 5*). Det er den sidstnævnte artikel, som fastslår det såkaldte »aut dedere aut judicare« princip, og som nødvendiggør en ændring af jurisdiktionsreglerne i straffelovens § 8, stk. 1.

Justitsministeriet har overvejet, om ratifikation af torturkonventionen vil nødvendiggøre andre ændringer af straffeloven eller anden lovgivning. Man har i den forbindelse indhentet en udtalelse om spørgsmålet fra rigsadvokaten, som bl.a. har udtalt, at sager om psykisk tortur, jfr. konventionens art. 1, ikke har foreligget til afgørelse her i landet, men at der vel må antages at være fornøden hjemmel til at pålægge en passende streng straf efter bestemmelserne i straffelovens kapitel 16, §§ 244-246, § 250, § 252, §§ 260-261 samt § 266, alt sammenholdt med straffelovens § 23. Justitsministeriet kan tiltræde rigsadvokatens vurdering og er i den forbindelse enig i, at rækkevidden af artikel 1, jfr. artikel 4, kan give anledning til en vis tvivl for så vidt angår psykisk tortur. Justitsministeriet finder dog, at psykisk tortur vil kunne